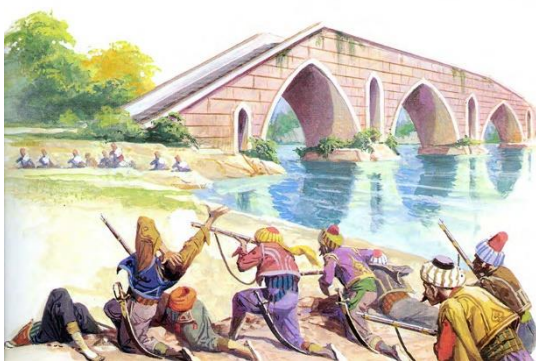

ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

«Αθανάσιος Διάκος»

Ο Αθανάσιος Διάκος (Γραμματικός), όταν ήταν 12 ετών στάλθηκε από την οικογένειά του σε ένα **μοναστήρι** για να γίνει μοναχός. Μετά από κάποια χρόνια, όσο ήταν διάκονος, **σκότωσε έναν Τούρκο** αγά γιατί τον είχε προσβάλει. Έτσι εγκατέλειψε το μοναστήρι και έγινε **πρωτοπαλίκαιο** ενός οπλαρχηγού. Όσο τα χρόνια περνούσαν έπαιρνε μέρος σε δράσεις της επανάστασης των Ελλήνων.

Η μάχη της Αλαμάνας (23 Απριλίου **1821**) είναι εκείνη που του στερήσει τη ζωή. Οι 9.000 Τούρκοι του Ομέρ Βρυώνη επιτέθηκαν με μανία. Ο Διάκος **υπερασπίστηκε με τους λιγοστούς άνδρες** του το ξύλινο γεφύρι της Αλαμάνας μέχρι το τελευταίο λεπτό. Το γιαταγάνι του έσπασε στη μάχη! Πολέμησε ηρωικά, **τραυματίστηκε** και τελικά πιάστηκε **αιχμάλωτος**. Οι Τούρκοι

του πρότειναν να **αλλαξοπιστήσει και να συνεργαστεί** μαζί τους.

Ο Διάκος υπερήφανα αρνήθηκε και είπε:

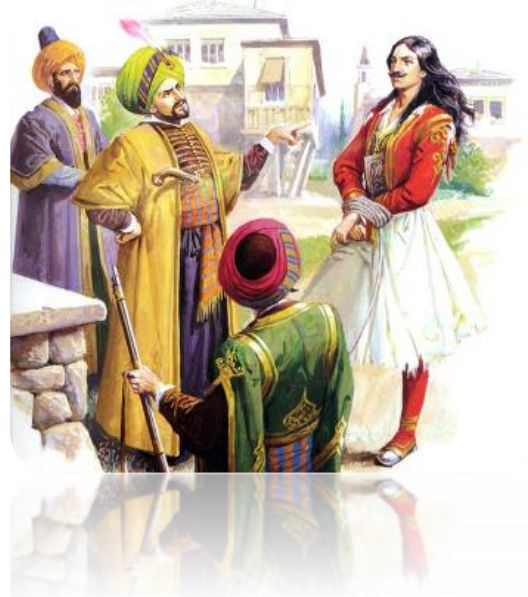
«Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θέλω να πεθάνω».

Έτσι, αποφασίστηκε να τον εκτελέσουν σουβλίζοντάς τον!

**Για ιδές καιρό που διάλεξε
ο χάρος να με πάρει
τώρα π' ανθίζουν τα κλαδιά
και βγάζει η γης χορτάρι**

Ο **μαρτυρικός θάνατος** του Διάκου συγκλόνισε και ταυτόχρονα εμπύχωσε τους αγωνιστές.

«Οδυσσέας Ανδρούτσος»

Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος ήταν οπλαρχηγός της Ελληνικής Επανάστασης. Σε νεαρή ηλικία ήταν στη σωματοφυλακή του Αλή Πασά.

Το 1818 μυήθηκε, όμως, στη Φιλική Εταιρεία και μαζί με άλλους ξακουστούς οπλαρχηγούς προετοίμαζαν τον ξεσηκωμό των Ελλήνων.

Εκείνος μαζί με τον **Πανουργιά** ανέλαβαν τη Στερεά Ελλάδα.

Η ηρωική Μάχη στο Χάνι της Γραβιάς (8 Μαΐου 1821)

Στον πίνακα ο Ανδρούτσος χορεύει τσάμικο πριν τη μάχη. Όσοι ήθελαν θα κλείνονταν μαζί με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο μέσα στο Χάνι της Γραβιάς. Μάλιστα, για να τους ενθαρρύνει, ο Ανδρούτσος κάλεσε τους άνδρες του να χορέψουν και έσυρε το τσάμικο.

«Παιδιά, όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας πιαστεί στο χορό», λέγεται ότι είπε ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, και άρχισε να τραγουδάει το γνωστό κλέφτικο **«Κάτω στου βάλτου τα χωριά»**

Το τραγούδι υπάρχει στο YouTube: ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΓΕΡΟΘΟΔΩΡΟΣ- Κάτω στου Βάλτου τα χωριά.

Με λίγους Έλληνες οχυρώθηκε μέσα στο χάνι **αντιμετώπισε με επιτυχία** τον πολυάριθμο στρατό του **Ομέρ Βρυώνη**. Ο Βρυώνης βλέποντας τους άνδρες του (συνολικά 300) να πέφτουν από τα πυρά των Ελλήνων και στις τρεις επιθέσεις έδωσε διαταγή να φέρουν κανόνια με σκοπό να γκρεμίσει το χάνι.

Ο Ανδρούτσος και οι συναγωνιστές του **κατάφεραν να αποδράσουν μέσα στη νύχτα** με ελάχιστες απώλειες (6 άνδρες), όσο οι Τούρκοι περίμεναν τα κανόνια.

Τότε γράφτηκε και το γνωστό δημοτικό τραγούδι **«Γ' Αντρούτσου η μάνα χαίρεται, του Διάκου καμαρώνει. Γιατί έχουν γιους αρματολούς, και γιους καπεταναίους. Ανδρούτσος φυλάει τη Γραβιά, Διάκος την Αλαμάνα»**.

Δικαιωματικά κατέλαβε τη θέση του αρχηγού των όπλων της Βοιωτίας, και ουσιαστικά αυτός επηρέασε την τύχη της επανάστασης στην ανατολική Στερεά.

Εμπόδισε την κάθοδο του Ομέρ Βρυώνη στην Πελοπόννησο και διευκόλυνε τη **νίκη στο Βαλτέτσι (12-13 Μαΐου)** που εμφύχωσε την επανάσταση.

Το άδοξο τέλος

Το 1822 **κατηγορήθηκε από τους πολιτικούς** της εποχής... για προδοσία! Καταβάθος ο λόγος ήταν πως ο Ανδρούτσος ήταν πολύ αγαπητός στον λαό και ένιωθαν πως θα περιοριζόταν η εξουσία τους, μιας και **είχαν διαφορετικές απόψεις** για πολλά θέματα.

Ο Ανδρούτσος πολεμούσε για την επανάσταση ως το 1824.

Στις **5 Ιουνίου 1825**, φυλακισμένος από ψευδείς κατηγορίες στην Ακρόπολη, βασανίστηκε και εκτελέστηκε από... το πρωτοπαλικάρο του.

Ιωάννης Κωλλέτης
Πολιτικός

«Πανουργιάς»

Ο Πανουργιάς ήταν σημαντικός οπλαρχηγός της επανάστασης. Πήρε μέρος σε πολλές ξακουστές μάχες, όπως στη Μάχη στο **Χάνι της Γραβιάς**, στη **Μάχη των Βασιλικών** και στη **Μάχη της Αλαμάνας**.

Ήταν εκείνος που πραγματοποίησε την καύση των σιτηρών ώστε να περιοριστεί ο Δράμαλης.

Προσπάθησε **να σώσει τον Οδυσσέα Ανδρούτσο** από το θάνατο μα δεν τα κατάφερε.

Στην ελληνική παράδοση αναφέρεται πως το όνομα "Πανουργιάς" οφείλεται σε παρανόηση. Ο νονός του σε σύγχυση νόμιζε ότι ήταν κορίτσι και τον βάφτισε Πανωραία. Ο πατέρας του από ευσέβεια αρνήθηκε να αλλάξει το όνομα. Έτσι, το μετέτρεψε σε αρσενικό, Πανώριος, και έπειτα Πανουργιάς.

«Νικηταράς»

Ο Νικήτας Σταματελόπουλος ήταν **ανιψιός του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη**. Στη **μάχη στο Βαλτέτσι** τον Μάιο του 1821 με **600 άνδρες** απέκρουσε **6.000 Τούρκους**. Επειδή έπεσαν πολλοί Τούρκοι από τα χέρια του σε εκείνη τη μάχη, τον ονόμασαν **Τουρκοφάγο**.

Ήταν τόσο ορμητικός που **έσπασε τρία σπαθιά και το τέταρτο κόλλησε στο χέρι του**. Έπαθε αγκύλωση και χρειάστηκε ιατρική βοήθεια για να μπορέσει μετά από ώρες να το ανοίξει....

Μέχρι το τέλος του Αγώνα ο Νικηταράς ήταν στην πρώτη γραμμή. **Συνεργάστηκε με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο** και τον **Γεώργιο Καραϊσκάκη**. Πήρε μέρος στην **Απελευθέρωση της Τριπολιτσάς** και ήταν από τους λίγους αρχηγούς που αρνήθηκε να συμμετάσχει στη διανομή των λαφύρων.

Το άδοξο τέλος

Το 1849 ο Νικηταράς πέθανε στον Πειραιά, **τυφλός, φτωχός και ξεχασμένος**. Μια δεκαετία νωρίτερα **είχε φυλακιστεί** στην Αίγινα με την κατηγορία ότι συνωμωτούσε κατά του βασιλιά Όθωνα. Είχε υποστεί φρικτά βασανιστήρια.... Όταν αποφυλακίστηκε ζητιάνευε.

Όταν πέθανε θάφτηκε δίπλα στον Κολοκοτρώνη, όπως επιθυμούσε.

«Γεώργιος Καραϊσκάκης»

Αρχικά υπήρξε κλέφτης και μετέπειτα σπουδαίος αρματολός και στρατάρχης της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

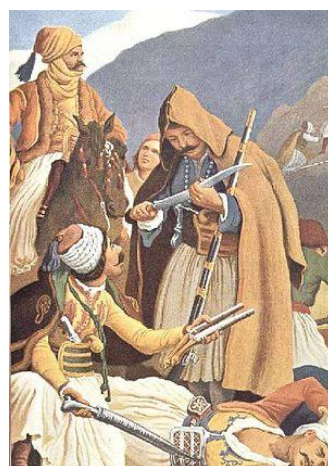
Στην αρχή βρισκόταν κι εκείνος κοντά στον Αλή Πασά, όμως το **1821** ύψωσε τη σημαία της επανάστασης **στα Τζουμέρκα**.

Τον **Ιούλιο του 1826** διορίστηκε **αρχιστράτηγος της Ρούμελης**.

Η μάχη της Αράχωβας

Στη μάχη της Αράχωβας (Νοέμβριος του 1826) τους Έλληνες ένωσε και οδήγησε στον **θρίαμβο** ο Γεώργιος Καραϊσκάκης. Η νίκη έδωσε θάρρος στους Έλληνες να συνεχίσουν τον απελευθερωτικό τους αγώνα. Από τους 2.000 στρατιώτες του εχθρού **σώθηκαν μόνο 200**. Αντίθετα, οι Έλληνες είχαν μόνο 4 νεκρούς. Η μάχη ήταν τόσο σκληρή που έμεινε η εξής φράση:

Όταν κάποιος έφευγε ξαφνικά: «Πού φεύγεις ωρέ, σαν να σε κυνηγά ο Καραϊσκάκης;»

Η μάχη του Φαλήρου

Το **1827** οι ελληνικές δυνάμεις είχαν στρατοπεδεύσει **στο Φάληρο** για να αντιμετωπίσουν σε μία ακόμη μάχη **τον Κιουταχή**.

Ο **Καραϊσκάκης** είχε διαφωνήσει με το σχέδιο της επίθεσης και βρισκόταν στη σκηνή του άρρωστος.

(Γιάννης Νίκου-Η μάχη του Φαλήρου)

Την επομένη μέρα κάποιοι **Έλληνες στρατιώτες** **επιτέθηκαν χωρίς διαταγή** κατά του στρατοπέδου του Κιουταχή.

Για να μη γενικευθεί η σύγκρουση, ο Καραϊσκάκης βγήκε από τη σκηνή του και **κατευθύνθηκε έφιππος** προς το σημείο της συμπλοκής.

Μία σφαίρα, όμως, τον τραυμάτισε σοβαρά. Ακολούθησε ο θάνατός του.

Η **τελευταία κουβέντα** που είπε στους συμπολεμιστές του, κατά τον Στρατηγό Μακρυγιάννη που τον επισκέφθηκε, ήταν:

«Εγώ πεθαίνω. Όμως εσείς να είστε μονιασμένοι και να βαστήξετε την πατρίδα».

«Αναγνωσταράς»

Ο Αναγνωσταράς ήταν σπουδαίος Έλληνας οπλαρχηγός. Η προσφορά του στον αγώνα ήταν ανεκτίμητη. Ήταν μέλος της **Φιλικής Εταιρείας** (μύησε τον Παπαφλέσσα, τον Κολοκοτρώνη και άλλους).

Συνέβαλε στην **Απελευθέρωση της Καλαμάτας**, πολέμησε στην Απελευθέρωση της Τριπολιτσάς και στο μάχη στο Βαλτέτσι.

Ο Αναγνωσταράς στο Βαλτέτσι

«Απελευθέρωση Καλαμάτας»

Η Καλαμάτα ήταν η πρώτη μεγάλη πόλη η οποία ελευθερώθηκε από τους επαναστατημένους Έλληνες....

«Παλαιών Πατρών Γερμανός»

Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ήταν **Μητροπολίτης** της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, μέλος της Φιλικής Εταιρείας και **αγωνιστής του '21**. Είναι το πρόσωπο που συμβολίζει την επίσημη έναρξη της Επανάστασης του 1821.

Γεννήθηκε στη **Δημητσάνα** της Γορτυνίας. Το 1818 μύηθηκε στη Φιλική Εταιρεία και από τότε

αφοσιώθηκε στην προετοιμασία της Επανάστασης.

Στις **25 Μαρτίου του 1821** ο Γερμανός **ύψωσε τη σημαία** του αγώνα και κήρυξε την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, που χρησιμοποιούνταν ως σημείο συγκέντρωσης προεστών, οπλαρχηγών και κληρικών την περίοδο αυτή.

Μέρος από την ομιλία του

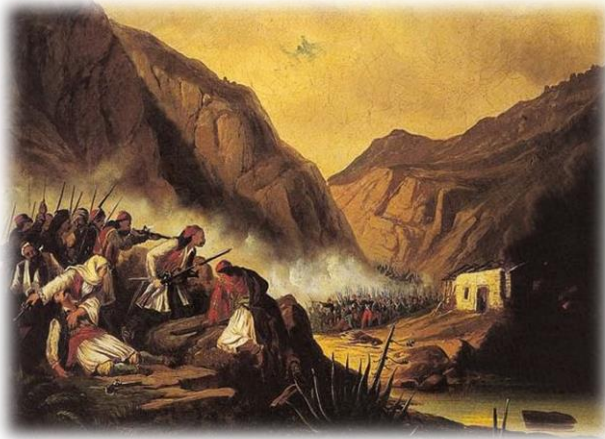
Να είσθε, λοιπόν, **αγαπημένοι, ω γένος των Ελλήνων**, φυλή Ελληνική, δύο φορές δοξασμένοι από τους Πατέρες σας, οπλισθήτε με τον ζήλον του Θεού, έκαστος εξ υμών ας ζωσθή την ρομφαίαν του, διότι **είναι προτιμώτερον να αποθάνη τις με τα όπλα ανά χείρας**, παρά να καταισχύνη τα ιερά της Πίστεώς του και την Πατρίδα του.

Εμπρός λοιπόν **«ας συντρίψωμεν τα δεσμά, τον ζυγόν ο οποίος επικάθηται επί την κεφαλήν μας»**, διότι είμεθα οι κληρονόμοι του Θεού και οι συγκληρονόμοι του Ι. Χριστού.

«Παπαφλέσσας»

Ο Παπαφλέσσας ήταν Έλληνας **κληρικός**, **πολιτικός** και **οπληρχηγός** της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Το αρχικό του όνομα ήταν Γρηγόρης Δικαίος.

Το 1816 πήγε σε μοναστήρι της Καλαμάτας.

Το 1822 πολεμά στο πλάι του Κολοκοτρώνη **στα Δερβενάκια**, ώστε να σταματήσουν τον Δράμαλη.

Η μάχη στο Μανιάκι

Το **1825 ο Ιμπραήμ πασάς** εισέβαλε στην Πελοπόννησο κι ο Παπαφλέσσας ζήτησε να ελευθερωθούν οι φυλακισμένοι πολεμιστές. Δεν εισακούστηκε και έτσι αναγκάστηκε να εκστρατεύσει ο ίδιος από την επόμενη μέρα.

Έτσι, ο **Παπαφλέσσας**, έφτασε στην Τρίπολη να μαζέψει στρατό. Οι Τριπολιτσιώτες είχαν βγει από τα σπίτια τους γιατί νόμιζαν πως ήταν ο Κολοκοτρώνης. Όταν είδαν στην θέση του τον Παπαφλέσσα απογοητεύτηκαν και όλοι απορούσαν πού βρισκόταν. Όταν το κατάλαβε αυτό ο Παπαφλέσσας, γεμάτος πικρία, φώναξε:

«Εγώ πάω να πολεμήσω τον Ιμπραήμ και ή θα νικήσω ή θα πεθάνω. Όποιος θέλει ας έρθει μαζί μου»

Στις 19 Μαΐου όταν φάνηκαν τα εχθρικά στρατεύματα, περισσότεροι από 1.000 άνδρες του Παπαφλέσσα **διασκορπίστηκαν** και **έμεινε με μόνο 600 πολεμιστές**.

Στις 20 Μαΐου, ο Παπαφλέσσας **σκοτώθηκε** προβάλλοντας ηρωική αντίσταση μαζί με τους λίγους άνδρες που του είχαν μείνει.

Μετά το τέλος της μάχης ο **Ιμπραήμ** ζήτησε από τους στρατιώτες του να αναζητήσουν και **να βρουν το νεκρό σώμα** του Παπαφλέσσα. Όταν εκείνοι το βρήκαν, τους διέταξε να το στήσουν σε μια βελανιδιά που βρισκόταν εκεί.

Τότε ο Ιμπραήμ πλησίασε το νεκρό Παπαφλέσσα και **τον φίλησε** λέγοντας:

«Αμαρτία να χαθεί τούτος ο πολέμαρχος!», αναγνωρίζοντας τη γενναιότητα και το θάρρος του.

«Κίτσος (Κυριάκος) Τζαβέλας»

Ο Κίτσος Τζαβέλας γεννήθηκε στο Σούλι. Πολέμησε μαζί με τον **Μάρκο Μπότσαρη** και τον **Καραϊσκάκη** αλλά κι άλλους αγωνιστές.

Στο Μεσολόγγι

Ήταν πολύ σημαντική η συμμετοχή του κατά τη διάρκεια της **πολιορκίας του Μεσολογγίου**. Σταμάτησε την απόβαση **του Κιουταχή**.

Επίσης, ηγήθηκε 2.500 ανδρών κατά την **ηρωική έξοδο του Μεσολογγίου**.

Πρωθυπουργός

Ο Κίτσος Τζαβέλας ήταν Πρωθυπουργός της Ελλάδος από τις 5 Σεπτεμβρίου 1847 ως τις 8 Μαρτίου 1848.

«Κωνσταντίνος Κανάρης»

Ο Μπουρλοτιέρης

Γεννήθηκε το 1793 στα Ψαρά. Έμεινε πολύ μικρός ορφανός από πατέρα και έτσι άρχισε να δουλεύει σε πλοία συγγενών του.

Πυρπόληση τούρκικης Ναυαρχίδας

Τον Ιούνιο του 1822, μετά τη σφαγή στη **Χίο** από τους Τούρκους, ο **Κανάρης** ανέλαβε να βάλει μπουρλότο στη ναυαρχίδα του **Καρά Αλή** μαζί με τον **Ανδρέα Πιπίνο**.

Το βράδυ της 6ης Ιουνίου 1822, όταν οι Τούρκοι γιόρταζαν την τελευταία νύχτα μιας θρησκευτικής τους γιορτής και δεν φρουρούσαν.

Τότε, ο Κανάρης έδεσε γερά το πυρπολικό του στην ναυαρχίδα του Πασά. Άναψαν τη φωτιά, απομακρύνθηκαν με βαρκάκια και μέχρι οι Τούρκοι να αντιδράσουν, **το πυρπολικό ανατινάχτηκε και η νύχτα έγινε μέρα!**

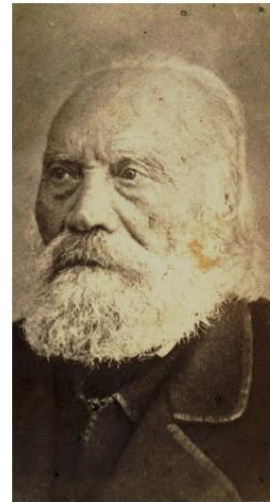
Πρωθυπουργός

Διετέλεσε **πέντε φορές** πρωθυπουργός της Ελλάδας.

Επίσης είναι ο μοναδικός αγωνιστής, του οποίου έχουμε **φωτογραφία!**

Ο θρυλικός ναύαρχος πριν πεθάνει είπε, ότι **το μόνο που έχει να δώσει στο ελληνικό έθνος είναι η καρδιά του**. Και την έδωσε....

Μέχρι σήμερα **φυλάσσεται** μέσα σε μια λήκυθο στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο στην παλιά Βουλή...

Πηγή φωτογραφίας: Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

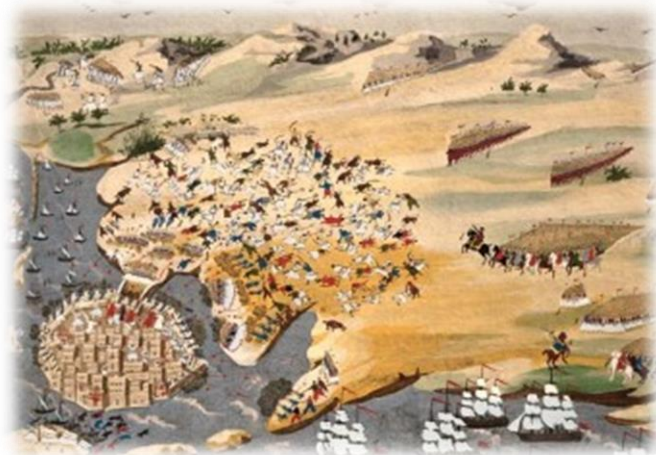
«Ανδρέας Μιαούλης»

Κατά την κήρυξη της Επανάστασης στην Ύδρα, στις 28 Απριλίου 1821, ο Μιαούλης υπέγραψε μαζί με άλλους πλοιοκτήτες έγγραφο, με το οποίο δέχονταν τα πλοία τους, αλλά και **θα αναλάμβαναν τα έξοδα** για τις ναυτικές επιχειρήσεις του Αγώνα.

Μετά την **καταστροφή των Ψαρών** (20 - 22 Ιουνίου 1824), συνέβαλε στην **εξουδετέρωση της τουρκικής δύναμης**, που είχε παραμείνει στο νησί και στην ανακατάληψή του.

Κατά τη διάρκεια της **δεύτερης πολιορκίας του Μεσολογγίου** το 1826 τα ελληνικά πλοία υπό τις διαταγές του βοηθούν με την **παροχή εφοδίων** τους πολιορκουμένους.

Έλαβε μέρος σε πολλές Ναυμαχίες:

Ναυμαχία της Πάτρας

Ναυμαχία των Σπετσών

Ναυμαχία της Σάμου

Ναυμαχία του Γέροντα

Ναυμαχία της Μεθώνης

Ναυμαχία του κάβο Μπαμπά

«Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα»

Ο πατέρας της Μπουμπουλίνας ήταν φυλακισμένος από τους Τούρκους στην Κωνσταντινούπολη. Η ηρώιδα γεννήθηκε στις φυλακές, όταν η μητέρα της τον επισκέφθηκε.

Το **επίθετό** της το πήρε από τον δεύτερο σύζυγό της **Δημήτρη Μπούμπουλη**. Από τους γάμους της είχε αποκτήσει τεράστια περιουσία, πλοία, γη και χρήματα, τα οποία με σωστή διαχείριση τα αύξησε.

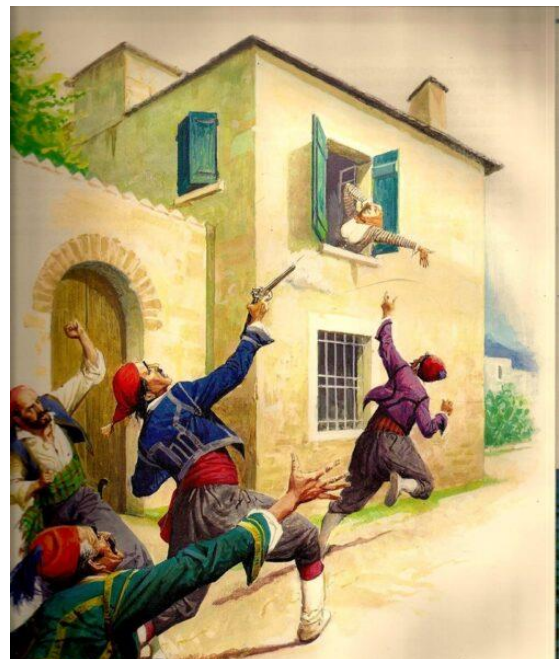
Όταν ξεκίνησε η ελληνική επανάσταση, είχε σχηματίσει δικό της εκστρατευτικό σώμα από Σπετσιώτες, τους οποίους αποκαλούσε **«γενναία μου παλικάρια»**.

Είχε αναλάβει να αρματώνει, να συντηρεί και να πληρώνει τον στρατό αυτό μόνη της όπως έκανε και με τα πλοία της και τα πληρώματά τους, κάτι που την έκανε να ξοδέψει πολλά χρήματα.

Έτσι, τα δύο πρώτα χρόνια της επανάστασης **είχε ξοδέψει όλη της την περιουσία**.

Το άδοξο τέλος

Τον Μάιο του 1825 ο γιος της κλέφτηκε με μια κοπέλα. **Οι συγγενείς** της, πήγαν στο σπίτι της Μπουμπουλίνας. Στη **λογομαχία** που ακολούθησε, κάποιος πυροβόλησε και χτύπησε την Μπουμπουλίνα, που έπεσε νεκρή.

«Μαντώ Μαυρογένους»

Η αγωνίστρια της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 τιμήθηκε από τον Ιωάννη Καποδίστρια με τον βαθμό της **Αντιστρατήγου**.

Λίγο καιρό πριν την Επανάσταση μετακόμισε με τον Θείο της τον Παπα-Μαύρο στην Τήνο. Ήταν μια όμορφη γυναίκα αριστοκρατικής καταγωγής.

Η δράση της

Η Μαντώ ξόδεψε όλη της την περιουσία για την ελευθερία της Ελλάδος

- ✓ Εξόπλισε δύο πλοία με δικά της έξοδα και καταδίωξε τους εχθρούς που επιτέθηκαν σε νησιά των **Κυκλάδων**.
- ✓ Εξόπλισε και εφοδίασε 150 άνδρες για να εκστρατεύσει στην **Πελοπόννησο**.
- ✓ Έστειλε δυνάμεις και χρήματα στη **Σάμο**.
- ✓ Δημιούργησε έναν **στόλο έξι πλοίων** και **πεζικό** αποτελούμενο από δεκαέξι λόχους.
- ✓ Οι άνδρες της πολέμησαν σε πολλές περιοχές: **Πήλιο, Φθιώτιδα, Λιβαδειά**
- ✓ Έστειλε σώμα πενήντα ανδρών **στην άλωση της Τριπολιτσάς**.
- ✓ Έστειλε 50 άνδρες να βοηθήσουν **τον Νικητάρá στη μάχη στα Δερβενάκια**.
- ✓ **Πούλησε τα κοσμήματά της** για να εξοπλίσει άνδρες στις Κυκλάδες ξανά.
- ✓ Φρόντισε 2.000 ανθρώπους που είχαν επιβιώσει **από την έξοδο του Μεσολογγίου**.

Είχε πει: *Δεν με νοιάζει τι θα γίνω αν είναι να ελευθερωθεί η πατρίδα μου. Όταν θα έχω χρησιμοποιήσει όλα όσα μπορώ να διαθέσω για την ιερή υπόθεση της ελευθερίας, θα τρέξω στο στρατόπεδο των Ελλήνων για να τους ενθαρρύνω με την απόφασή μου να πεθάνω, αν χρειαστεί, για την ελευθερία.*

Το άδοξο τέλος

Τον Ιούλιο του 1848 πέθανε στην Πάρο **φτωχή** και **λησμονημένη**.

«Θεόδωρος Κολοκοτρώνης»

Ο Κολοκοτρώνης γεννήθηκε στο **Ραμοβούνι** (Ρωμοβούνι) της Μεσσηνίας, αν και η οικογένειά του ζούσε στο **Λιμποβίσι** Αρκαδίας.

Το Ραμοβούνι (Ρωμοβούνι = βουνό των Ρωμιών) ήταν ένα μικρό βουνό στο οποίο κατοικούσαν μόνο Έλληνες και έτσι πήρε το όνομά του.

Ο Κολοκοτρώνης πέρασε τα παιδικά του χρόνια στον πύργο της Καστάνισσας στη **Μάνη**.

Μεγάλη σημασία έδινε στην καταστροφή των πόρων (τροφές/ζωοτροφές) του αντιπάλου, καθώς και στην εξασφάλιση τροφής για το στράτευμα του. Αναγνώρισε την αξία των Ελλήνων **κτηνοτρόφων**, οι οποίοι εξασφάλιζαν με τα χιλιάδες ζώα τους τροφή για την υποστήριξη των μαχητών και γενικά της Επανάστασης.

Πολιορκία της Τριπολιτσάς 1821

Γύρω από την Τριπολιτσά είχαν τοποθετηθεί μαζί με τον **Κολοκοτρώνη**, Έλληνες μαχητές υπό την αρχηγία των : **Παναγιώτης Γιατράκος, Αναγνωσταράς, Πετρόμπενης Μαυρομιχάλης, Δημήτριος Υψηλάντης**

Η πόλη υπέφερε. Οι αποθήκες των **τροφίμων** είχαν σχεδόν αδειάσει, τα **χρήματα** είχαν εξαντληθεί και οι **αρρώστιες** θέριζαν. Στην πόλη υπήρχαν 35.000 ψυχές, Τούρκοι, Χριστιανοί, Αλβανοί και Εβραίοι.

Οι **Έλληνες** όταν μπήκαν στην πόλη δεν άφησαν τίποτα όρθιο. Έγινε άγρια σφαγή του πληθυσμού και οι αγωνιστές απέκτησαν χιλιάδες λάφυρα. Οι οπλαρχηγοί προσπαθούσαν να συγκρατήσουν τους μαινόμενους επαναστάτες από τη σφαγή, όμως ήταν αδύνατο!

Τι είπε ο Κολοκοτρώνης μπαίνοντας στην Τριπολιτσά:

Όταν μπήκα στην Τριπολιτσά, μου έδειξαν τον **Πλάτανο** στο παζάρι όπου κρεμούσαν τους Έλληνες. Αναστέναξα και είπα: «Αιντε, πόσοι από το σόι μου και από το έθνος μου κρεμάστηκαν εκεί.» Διέταξα και τον έκοψαν.

Μάχη στα Δερβενάκια 1822

Στη **μάχη στα Δερβενάκια** το 1822 απέδειξε την ευφυΐα του ως στρατηγός και έτσι η Κυβέρνηση τον διόρισε **αρχιστράτηγο**.

Ο Δράμαλης ήταν επικεφαλής 30.000 στρατιωτών και το 1822 διορίστηκε ως αρχηγός της εκστρατείας στην Πελοπόννησο.

Νίκησε σε μάχες στη Θήβα, την Κόρινθο και το Άργος. Η είδηση της εισβολής του Δράμαλη στην Πελοπόννησο καθώς και η αναφορά στην τεράστια στρατιά του σκόρπισε τον πανικό.

Απελπισμένοι οι χωρικοί εγκατέλειψαν τα χωριά τους αναζητώντας καταφύγιο στα βουνά.

Σύμφωνα με το σχέδιο των Ελλήνων ο Δράμαλης απασχολήθηκε **αρχικά στο Άργος**.

Το σχέδιο «Καμένη Γη»

Όσο οι Τούρκοι πολιορκούσαν το Άργος, με διαταγή του Κολοκοτρώνη, **κάηκαν τα σπαρτά** της πεδιάδας και **μολύνθηκαν οι πηγές** προκειμένου να λιμοκτονήσει (=να πεθάνει από την πείνα) ο τουρκικός στρατός. Ο Δράμαλης αποφάσισε να επιστρέψει στην Κόρινθο, αφού ήταν πια αδύναμος για να κατακτήσει την Τριπολιτσά. Η επιστροφή θα γινόταν από τα Δερβενάκια...

Ωστόσο διέδωσε πως κατευθύνεται προς την Τριπολιτσά, ώστε να μην πέσει σε ενέδρα.

Μόνο ο Κολοκοτρώνης κατάλαβε το σχέδιό του και προσπάθησε να οργανώσει τους Έλληνες. Ο Παπαφλέσσας, ο Νικηταράς και άλλοι τον ακολούθησαν.

Την προηγούμενη της μάχης, ο Κολοκοτρώνης ανέβηκε στη στέγη ενός σπιτιού και εμπύχωσε τους συμπατριώτες του.

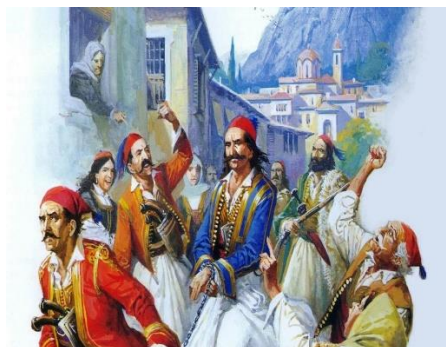
"Έλληνες, σήμερα εγεννήθημεν και σήμερα θα πεθάνωμεν δια την σωτηρίαν της πατρίδος μας και δια την εδικήν μας. Σήμερα ο καθείς από εμάς θα καταδιώκει πολλούς, θα πάρετε λάφυρα πολλά και θησαυρούς του Αλή Πασά θα τους μοιράζετε με το φέσι τα φλωριά, όπου τα έχουν οι Τούρκοι, είναι χρήματα χριστιανικά. Τα είχε ο τύραννος της Ηπείρου παρμένα από τους αδελφούς μας. Ο Άγιος Θεός μας τα έστειλε και είναι κελεπούρι δικό μας. Αύριο αυτήν την στιγμήν θα σας ιδώ όλους με τ' άρματα των Τούρκων, με τ' άλογά τους, λαμπροφορεμένους με τα ρούχα τους. Ο Θεός είναι με ημάς να μή σας μέλλη τίποτε ...

Η μάχη αυτή ήταν το τέλος του Δράμαλη. Αποχώρησε ηττημένος και έπειτα από λίγες μέρες πέθανε. Ήταν άρρωστος από τύφο αλλά και ταπεινωμένος από την ήττα. Λέγεται πως δεν άντεξε όσα συνέβησαν στα Δερβενάκια.

Η φυλάκιση το 1825 (Ύδρα)

Δυστυχώς, όσο πολεμούσαμε για να απελευθερωθούμε από τους Τούρκους αναπτύχθηκαν **διαφωνίες μεταξύ των Ελλήνων**. Έτσι, υπήρξε ένας **εμφύλιος** πόλεμος. Το αποτέλεσμα ήταν να φυλακιστεί ο Γέρος του Μοριά και να πεθάνει ο πρωτότοκος γιος του, [Πάνος Κολοκοτρώνης](#) αλλά και ο αγωνιστής [Οδυσσεάς Ανδρούτσος](#).

Στις 6 Φεβρουαρίου 1825 η κυβέρνηση τον έκλεισε στο μοναστήρι του Προφήτη Ηλία στην Ύδρα.

Απελευθέρωση

Λίγους μήνες μετά, τον απελευθέρωσαν **για να σταματήσει τον Ιμπραήμ Πασά**.

Ο Κολοκοτρώνης διορίστηκε γενικός αρχιστράτηγος και ο λαός τον υποδέχθηκε στο Ναύπλιο με ενθουσιασμό! **Ζήτησε από τους Έλληνες να ξεχάσουν όσα τους χωρίζουν, να θάψουν τα μίσση που έχουν στις καρδιές τους και να ενωθούν ξανά.**

Ο Γέρος του Μοριά κατάφερε με την τακτική του **κλεφτοπολέμου και της καμμένης γης** να κρατήσει την επανάσταση ζωντανή.

Η φυλάκιση το 1833 (Ναύπλιο)

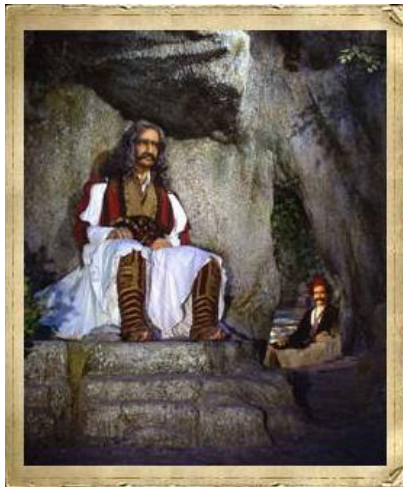
Όταν δημιουργήθηκε το Ελληνικό κράτος το 1827, πρώτος κυβερνήτης ήταν ο **Ιωάννης Καποδίστριας**. Δυστυχώς δολοφονήθηκε το 1831 από τον Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη. Μετά από τον Καποδίστρια στην Ελλάδα είχαμε μοναρχία, με βασιλιά τον 17χρονο **Όθωνα**.

Κάποιοι πολιτικοί **συκοφάντησαν** τον Κολοκοτρώνη **πως συνομωτεί εναντίον του βασιλιά**. Το 1833, ο **Κολοκοτρώνης** στα 63 του χρόνια, φυλακίστηκε στο Παλαμήδι. Με την ίδια κατηγορία συνέλαβαν και τους αγωνιστές **Πλαπούτα, Νικηταρά, Τζαβέλα** αλλά και άλλους.

Ο άνθρωπος που υπερασπίστηκε με πάθος την ελευθερία των Ελλήνων, βρέθηκε φυλακισμένος στο Ναύπλιο, κάτω από άθλιες συνθήκες....

Ο Κολοκοτρώνης είπε:

Μ' έβαλαν έξι μήνες μυστική φυλακή, χωρίς να δω άνθρωπο εκτός του δεσμοφύλακα. Δεν ήξερα τι γίνεται για έξι μήνες, ούτε ποιος ζει, ούτε ποιος πέθανε, ούτε ποιόν άλλον έχουν στη φυλακή. (...) Δεν ήξερα γιατί μ' έχουν κλεισμένο. Με τον καιρό μου πέρασε απ' το νου, πως ίσως η Κυβέρνηση, βλέποντας την υπόληψη που 'χε ο λαός προς εμένα, με φυλάκισε για να μου κόψει την επιρροή. Ποτέ δεν πίστεψα πως θα φτάσουν σε τέτοιο σημείο να φτιάξουν ψευδομάρτυρες. "

Η δίκη το 1834

Απελευθέρωση

Το 1834, στη δίκη που πραγματοποιήθηκε με αρκετούς ψευδομάρτυρες ο Κολοκοτρώνης και ο Πλαπούτας **καταδικάστηκαν σε θάνατο...** Ευτυχώς τότε ενηλικιώθηκε ο **Όθωνας** και έδωσε **χάρη στους δυο αγωνιστές**.

Το τέλος του Γέρου του Μοριά

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πέθανε στις 4 Φεβρουαρίου **1843** το πρωί, από εγκεφαλικό επεισόδιο, έχοντας επιστρέψει από γλέντι στα βασιλικά ανάκτορα, όπου τα τελευταία χρόνια ήταν υπασπιστής του **Όθωνα**.

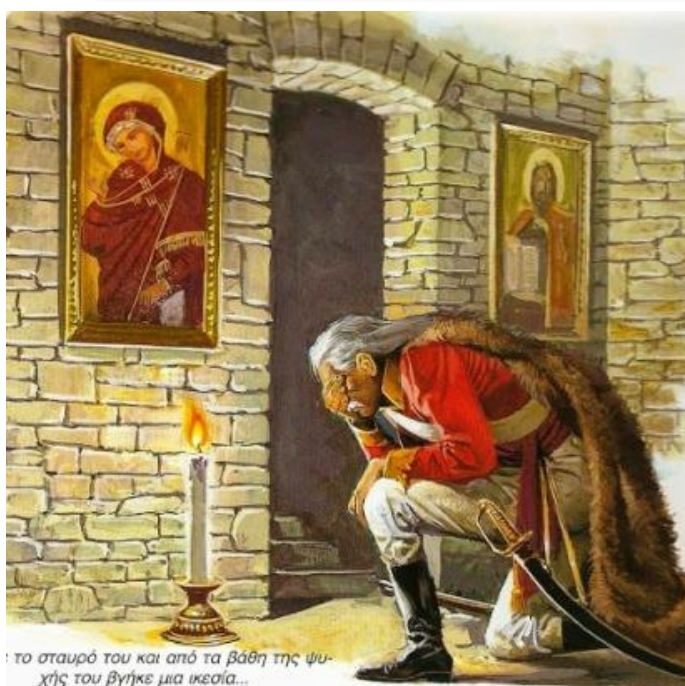
Ο Κολοκοτρώνης κηδεύτηκε με κάθε επισημότητα στην Αθήνα. Το φέρετρό το ακολούθησε **πομπή χιλιάδων λαού** σε μια κατανυκτική διαδρομή.

Γύρω του βρίσκονταν όλοι οι εν ζωή **συμπολεμιστές** του, όπως οι Τζαβέλας, Δημήτρης Πλαπούτας, Μακρυγιάννης, Γιατράκος, κ.α.

Στα πόδια του είχε εναποτεθεί **μια τουρκική σημαία** για να συμβολίζει τις μεγάλες του νίκες επί των Τούρκων.

Λόγια που έμειναν στην ιστορία

«Ήταν μια εκκλησιά εις τον δρόμον, η Παναγία στο Χρυσοβίτσι. Σίμωσα, έδεσα το άλογό μου σε ένα δέντρο, μπήκα μέσα και γονάτισα. Παναγία μου είπα από τα βάθη της καρδιάς μου και τα μάτια μου δάκρυσαν. Παναγία μου βοήθησε και τούτη τη φορά τους Έλληνες να ψυχωθούν. Έκανα το σταυρό μου, ασπάσθηκα την εικόνα της, βγήκα από το εκκλησάκι, πήδηξα στο άλογό μου κι έφυγα.

Ο Θεός υπέγραψε τη λευτεριά της Ελλάδος και δε θα πάρει πίσω την υπογραφή του.»

Οι Έλληνες είναι τρελλοί, αλλά έχουν Θεόν φρόνιμον.

Από επιστολή του στον Ιμπραήμ

Μόνο ένας Έλληνας να μείνει, πάντα θα πολεμούμε και μην ελπίζεις πως την γην μας θα την κάνεις δική σου, βγάλ' το από τον νου σου.

Ομιλία Κολοκοτρώνη σε μαθητές στην Πνύκα 8 Οκτωβρίου 1838

Όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχομε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις(...)αλλά ως μία βροχή έπεσε εις όλους μας **η επιθυμία της ελευθερίας μας**, και όλοι (...) εκάμαμε την Επανάσταση.

Πρέπει **να φυλάξετε την πίστη σας** και να την στερεώσετε, διότι, όταν επιάσαμε τα άρματα είπαμε πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ πατρίδος.

Σας είπα όσα ο ίδιος είδα, ήκουσα και εγνώρισα, δια να ωφεληθήτε από τα απερασμένα και από τα κακά αποτελέσματα της διχονοίας, την οποίαν να αποστρέψετε, και **να έχετε ομόνοια**.

Εις εσάς μένει να ισάσετε και **να στολίσετε τον τόπο**, οπου ημείς ελευθερώσαμε.

